

PORTLANDI EESTLASTE TEATEED

E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE TEATELEHT NR. 18 (228) SEPT. 2013

EELSEISVAID ÜRITUSI / UPCOMING EVENTS

Rahvatantsu harjutused lastele ja täiskasvanutele

Pühap. 15. sept. 4:30 p.l. lapsed 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 22. sept. 4:30 p.l. lapsed 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 29. sept. 5:30 p.l. täisk.

Pühap. 6. okt. 4:30 p.l. lapsed 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 13. okt. 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 20. okt. 4:30 p.l. lapsed 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 27. okt. 5:30 p.l. täisk.

Harjutused toimuvad Läti Maja suures saalis,
5500 S.W. Dosch Road, Portland.

Juhendavad: lasterühm: Janne Sepp, Kairi Isse.
täiskasvanud: Janne Sepp.

Kontakt: jannesepp@comcast.net

Portlandi Eesti Seltsi peakoosolek

toimub pühapäeval, 22. septembril 2013, kell 2:00
p.l. Portlandi Läti Maja suures saalis, 5500 S.W.
Dosch Road, osavõttu.

P ä e v a k o r d :

1. Koosoleku rakendamine.
2. Päevakorra kinnitamine.
3. 2012/2013 tegevusaasta tegevuse aruanne.
4. 2012/2013 kassa ja rev. kom. aruanne.
5. 2013/2014 tegevusaasta tegevuse kava.
6. 2013/2014 tegevusaasta majanduse eelarve.
7. Liikmemaksu määramine.
8. Valimised (esim., juhatus, rev.kom.& naist.)
9. Kohalalgatatud küsimused.
10. Seltskondlik koosviibimine.
Selle raames antakse ülevalde
LEP-ESTO 2013 & videoklipid. PES

EESTI TAASVABANEMISE 22. AASTAPÄEVAKS

V A B A D U S E K O I T

Oh Eestimaa, oh Eestimaa,
nüüd ärka sa !
Uus koit on löönud särana.

On varisenud vägivald.
Üks mõte süütas priiustuld:
"Saa vabaks, sa !"

Ja tõusis tahe ühine
su lippu tõsta kõrgele,
Et lehviks ta taas vabana
Su üle, kaunis kodumaa.

Seks kostku maa ja mere pääl
me vaba rahva võimas hääl
"Nüüd vaba sa, nüüd vaba sa,
Oh Eesti, püha kodumaa !"

Fred Ise Luulekogust Tuule Tiivul.

P.E.S. JÕULUÕHTU

toimub pühapäeval, 15. dets. 2013, kell 2:00 p.l.
Läti Maja suures saalis. Jõuluõhtu kavas on mit-
melaadilisi ettekandeid Portlandi eestlaste poolt.

Jõuluvana on lubanud külla tulla kingitustega (pa-
lume üks pakk lapse kohta tuua Läti Kirikusse enne
Kell 2:00 p.l.). Eesti traditsioonide kohaselt ootab jõu-
luvana igalt lapselt ühe salmi, laulu, tantsu või muusi-
kapala esitamist.

Traditsioonilised eesti jõulutoidud valmistatakse
PES perenaiste poolt. Sisepääs täiskasvanutele on
\$ 15., lastele/noortele 6-18 a. \$ 5., alla 6 a. tasuta.
Loodetakse noorte-vanemate osavõttu. PES

KIRIKLIKKE TEATEID

**E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED**
Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Rd. Portl.

Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merilo

Pühapäeval, 6. oktoobril 2013, kell 11:00 e.l.
**LÖIKUSPÜHA JA KOGUDUSE
AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS**
Armulaud. Lauluraamatud. Kohvilaud.

Pühapäeval, 3. novembril 2013, kell 11:00 e.l.
ISADEPÄEVA JUMALATEENISTUS
Laululehed. Ettekanded. Kohvilaud.

Pühapäeval, 1. detsembril 2013, kell 11:00 e.l.
**KRISTUSE TULEMISE PÜHA
JUMALATEENISTUS**
Lauluraamatud. Järgneb jõululaat suures saalis.

Teisipäeval, 24. detsembril 2013, kell 2:00 p.l.
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS
Laululehed. Ettekanded.

Koguduse kokkutulek, jõululaat, näitemüük, loterii ja oksjon

Teatame juba varakult, et Portlandi Koguduse jõulueelne näitemüük, jõululaat, loterii ja oksjon toimub pühapäeval, 1. detsembril 2013, algusega kell 1:00 p.l. Läti Maja suures saalis. Jõululaada väljapanekutega alustatakse juba varem.

Koguduse naistoimkond pöördub siinkohal kaasmaalaste poole, et nad oma annetuste ja osavõtuga aitaksid kaasa jõululaada heaks kordaminekuks. Naistoimkond võtab tänuga vastu igasuguseid kunsti- ja käsitöö esemeid, tarbeasju, keediseid, rukki- ja peenleiba, kooke, võileibu, küpsiseid ja muud kas müügiks, loosimise ja oksjoni auhindadeks või einelaua tarvis. Ka üllatuspakid lastele on ülimalt tere- tulnud.

Annetatud esemed või rahaline toetus palutakse juba varakult üle anda juhatuse liikmele Silvi Kalmann'ile. Jõululaadal toimub ka eestipäraste veri- vorstide müük. H.K.

**ÜLESKUTSE
SÜDASUVISEKS
KORJANDUSEKS**

Lugupeetav kaaseestlane Oregonis !

Käesolev hilissuvine üleskutse on suunatud EELK Portlandi Koguduse liikmete kõrval ka teistele sõbraliku toetuse hankimiseks, et selle aastase erikorjandusega tugevndada võimalusi emakeelse Kodukiriku ja usulise teenimise säilitamiseks Oregonis.

Võime olla tänulikud Kõigevägevama õnnis- tusele. et oleme suutnud säilitada umbes 150 pealises Oregoni eestlasperes küllaltki tuge- va rahvuskultuurilise omapära ja selle väljen- dusvõime, oma esivanematelt päritud usulise püsivuse ja rahvusliku ühtekuuluvustunde.

Oleme siin elanud kogudusena 62 aastat suure rahvusliku perekonnana, tundes hea- meelt meie ühiskonna röömsatest sündmus- test ja valades pisaraid mõne saatuskaaslase viimasele teekonnale saatmisel. Viimaste arv on tänaseni tõusnud 179-le.

Oleme tänulikud, et pärast õp. Leo Leiv'i vanaduspuhkusele siirdumist 2002 aasta juu- lis ja tema hilisemat surma, Olympias elunev abipraost Hendrik Laur nõustus meie Kogu- dust teenima hooldaja õpetajana, pidades ju- malateenistusi vähemalt üks kord kuus ja eri- pühadel. Teda abistab sealjuures tõhusalt diakon Kalle Merilo ja organist Helle Baker koos kirikuvanema Helve Kalmann'i ja teiste nõukogu liikmetega.

Loodame, et keegi ei unusta käesolevat toe- tuspalvet, vaid läkitab omapoolse jõukohase annetuse EELK Portlandi Koguduse laekurile, Anne Eby'le ligilisatud aadresseeritud ümbri- kus. Südamliku tänu ja parimate soovide ja tervitustega EELK Portlandi Koguduse nimel,

Helmuth Kalmann – esimees.

ÜHISKONDLIKKE TEATEID

Soovime õnne sünnipäevaks !

Augustis

4. Kalev Rapp
4. Reet Vaga
9. Hildi Norman
12. Peeter Lood
13. Alar Mirka
18. Zander Carroll
20. Küllike Carroll
20. Leida Arokäe
24. Hennok Sööt
24. Anton Paris
25. Oke Tammik
25. Lia Johnston
25. Arvi Arokäe
26. Heino Heinsoo
28. Liina Teos
30. Jaan Heinsoo

Septembris

1. Raimo Merilo
5. Peter Mohlman
6. Karl Markus Narits
8. Kristi Heinsoo 70
9. Milla Kadaja 97
10. Ilmar Kasperek
13. Ella Rosenfeld
18. Brian Eby
22. Andrew Lee Berger
24. Endel Talviste
30. Raivo Kubbo.

Surnud

HEINO VALVUR, kunagine Portlandi eesti ühiskonna liige, suri 18. augustil 2013 a. oma kodus Lafayette, Californias 90 aasta vanuses. Ta kasvatas koos naise Heldi'ga üles kolm poega: Andrus'e, Martin'i ja Peeter'i. Heino oli agaralt kaastegev sealse eesti koguduse tegevuses.

Portlandi eesti ühiskonna südamlük kaastunde avaldus Heino perele selle kurva sündmuse puhul.

EELK Portlandi Kogudus.

Gerd Kanter võitis MM-il pronksmedali

Moskvas toimuvatel Kergejõustiku Maailmeisriviõistlustel võitis Gerd Kanter meeste kettaheitis tulemusega 65.10 pronksmedali. Kanteri jaoks oli see viiendaks MM-medaliks ja kokku üheksandaks tiitlivõistluse medaliks.

Maailmameistriks krooniti kolmandat korda järjest sakslane Robert Harting, kes sai oma parimal katsel kirja 69.11. Hõbeda teenis poolakas Pjotr Malachows ki tulemusega 68.36.

Kanter tunnistas pärast võistlust, et ta ei leidnud õiget rütmi. Kanter lisas, et hiljutine seljavigastus teda ei seganud ja vorm on tegelikult korralik. (PM/EE)

Gerd Kanter tähistamas Eesti lipuga pronksmedali saavutamist. Foto:Liis Treiman, PM

Otsime annetusi jõululaada vaikse oksjoni tarvis

Suvekuud on kiirelt möödumas ja sügise jahedamad ilmad on juba saabunud. Sellega tulevad jälle suurpühade ootamine ja nende jaoks ettevalmistamine. Meie Portlandi eestlaspere nii Koguduse kui ka Seltsi nimel on juba kaua aega hingeliselt kaasa löönud jõulu pühitsemisega. Meie mõtted on suunatud nende planeerimisega ja läbiviimisega

Esimese jõulupäeva ürituseks on meie **Koguduse jõululaat**, mis toimub Läti Maja suursaalil pühapäeval 1. detsembril 2013 a. alates 1:00 p.l. Üheks huvitavaks ja toredaks traditsiooniks jõululaadal on arenenud **vaikne oksjon**, mis algas mõned aastad tagasi ühest ettevõttest. Oksjoni põhimõtteks oli arendada meie Kogudusele uut tulutoovat allikat.

Esimene aasta oli üllatavalt edukas, millega tuli kaasa põnevaid momente viimsete minutitega just enne oksjoni sulgemist. Esimesest oksjonist peale avastasime, et kõige suurem väärtus on just nende asjadega millel on Eesti päritolu. Oksjonil müüdud ained on kokku tulnud ainult annetuste kaudu. Nii on sellega tekkinud huvitav sirkel meie ühiskonna elus, kus eesti päritoluga annetused jäävad ikka meie kodukülasse, leides ainult uued kodud.

Palun toeta meie koguduse elu ja anneta neid Eesti päritoluga asju / esemeid mis on teie kodus kõrvale jäänud. **Tulge jõululaada vaiksele oksjonile kus leiate uusi Eesti päritoluga asju mis teil varem pole olnud.** Annetusi võtame hea meelega vastu alates juba septembrist peale !

Helve Kalmann ja **Kalle Merilo**
503-522-7775   503-260-4739

Ühendkoor esinemas Lääneranniku Eesti Päevadel San Franciscos laupäeval, 29. juunil 2013

Portlandi eesti ühiskonna suvepäeva jumalateenistusel 4. aug. 2013 oli kaastegev ka diakon Kalle Merilo

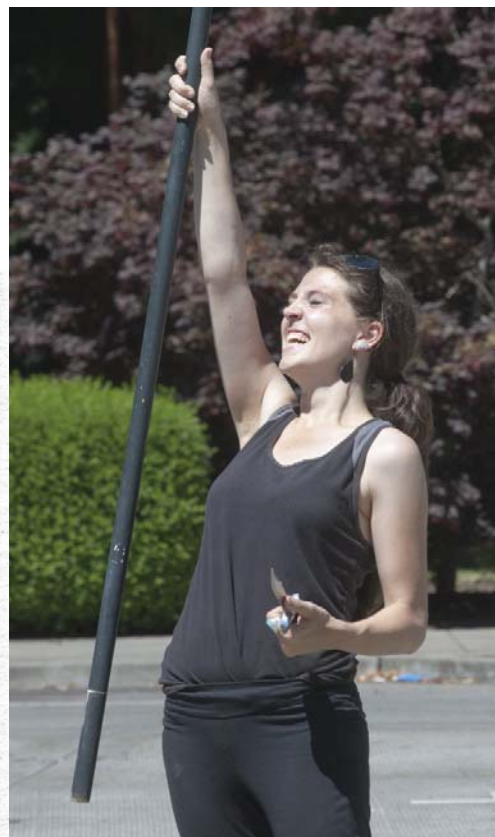

Suvepäeval viidi meelelahutuseks läbi mitmesuuseid võistlusi. Pildil kummisaapa viskamise võistlus.

It's dangerous at the top, as the Roman consul Julius Caesar (Cyndi Rhoads, foreground) learns when the conspirator Casca (Clara-Liis Hillier) initiates an assassination. Casting women in famously masculine roles offers an altered angle on a classic play's inquiry into power and ethics.

BRENT WOJAHN
THE OREGONIAN

Õnnitleme Clara-Liis Hillier'i , kes oli edukalt kaastegev Shakespeari "Julius Caesar" näitlemisel mitmel korral augustis Hillsboro Hughes Civic Center Plazas. Esitlustel olid tegevad naisnäitlejad.

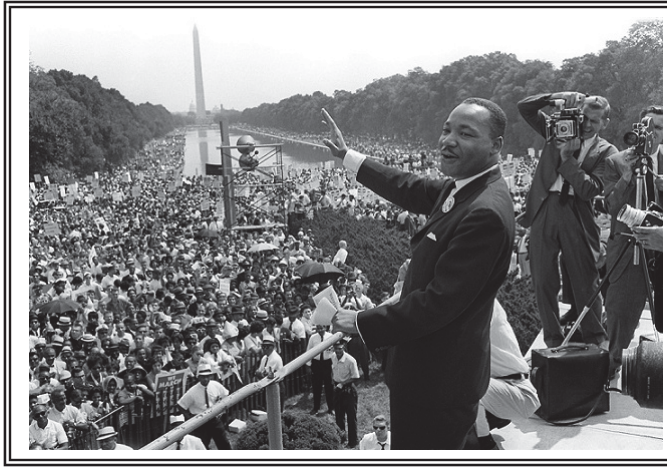
Vabaõhu jumalateenistus koduses miljöös toimus 11. aug. õp. Lauri soovil tema kodus Olympia äärelinnas

FIFTY YEARS AGO

On august 28, 1963, the Rev. Martin Luther Jr. addresses the crowd of some 250,000 at the Lincoln Memorial for the March on Washington. He raised his voice like a preacher, recalling the country's hallowed past, the challenge of the present and a future where *"all of God's children"* were free at last.

Originally titled "Normalcy. Never Again." It was not his first "dream" speech. But it is certainly his best remembered, and the speech has ever since been "I Have a Dream."

Scholars consider King's inspiring words rich in historical and biblical references, the greatest political speech of the 20th century.

Portlandi eestlaste suvepäev

Siinse rahvuspere ühine suvine kokkutulek oli korraldatud Portlandi Eesti Seltsi ja Koguduse ettevõttel ja selle asukohaks oli valitud **JACKIE HUSEN PARK NW** Portlandis, 109555 NW Reeves St. Juurdepääsuks kasutada Cedar Hill Blvd. põhja suunas kuni Reeves St.

Väljapandud Eesti lipud pargi keskel asuval kõrgendikul kindlustasid õige koha leidmise koos autode parkimiskohaga. Meile oli reserveeritud avar katusega kaetud ja laudade ja pinkidega varustatud kogunemispaik.

Suvepäev algas jumalateenistusega õpetaja Hendrik Lauri ja diakon Kalle Merilo teenimisel, kuna Helle Baker kandis hoolt ühislaulude saatmisel mini-klaveril. Hiljem leiti vaheldust mitmesuguste ühismängude läbiviimisega. Populaarsemaks kujunes suure kummisääriku viskamise võistlus väljakul, mille viskekauget mõõdeti mõõdulindiga.

Rikkalik toidulaud pakkus igale võimaluse oma näljatunde rahuldamiseks ja kohaletoodud toitude nautimiseks. Oli igati meeldiv suvine kokkutulek.

AINO REISENBERG – 98

Aino on üks vanemaid kaasmaalasi Oregonis. Ta sündis 1915 a. Kundas, Eestis viienda lapsena Aino Hendriksoni perekonnas. Ta isa teenis sõjaväes ja sai surma kui Aino oli 12 aastane. Nende perekond elas ja töötas Võsus. Pärast ema surma kui Aino oli 22 aastat vana, ta asus elama Tallinna ja tõi sinna ka oma noorema õe ja venna, et alustada koolides õpetööga.

Saatus kandis nad hiljem (1945-1956) põgenikena Saksamaale ja sealt Ameerikasse, kus nad elasid Los Angelese piirkonnas. Hiljem Aino järgnes laste Anne-Ly ja tema abikaasa Steve Schreineri asumisele kuulsasse Oregoni osariiki. Nüüd Aino elab Hearthstone hooldekodus Beavertonis.

Pildil Aino Reisenbergi suguvõsa

Ees – vasakult: Danny Lum, Laine Lum holding baby Kellan, Aino Reisenberg, Mai-Liis Bartling.

Taga: Niku Schreiner, wife Sophie Mootz, Aili Schreiner, husband Kyle Brown, Linnea Bartling, Liam Bartling.

Kui palju ja miks me silmi pilgutame

Inimene pilgutab silma 15-20 korda minutis, 1200 korda tunnis ning 28.800 korda päevas.

Jaapani Osaka Ülikooli teadlased on välja uurinud, miks me nõnda palju silmi pilgutame. Põhjus on, et anda ajule pisikenegi puhkus. Kui meie aju pole keskendunud mingile ülesandele, tegutsevad ajus piirkonnad, mida tuntakse aju vaikeoleku võrgustikuna. Jälgides videofilmi vaatava 20 vabatahtliku aju selgus, et kui video peatus, pilgutasi vaatajad tahtmatult silmi ja aju siirdus selle läbi vaikeolekusse, mis lubab ajul veidi puhata.

(Teadus / ee)

Tööhõive olukord paraneb

Juuli lõpus oli Eestis ametlikult töötuna arvel veidi üle 5% töøjõust. Juulis jätkus registreeritud töötute arvu vähenemine: kuu lõpus oli töötute arvel 34,767 inimest ehk 5,3% 16 aastasesst kuni pensioniealisest töøjõust.

Juulis registreeris end töötukassas 5480 uut töötut. Juulikuus sai töötukassa abiga tööle või alustas ettevõtlusega 3003 inimest.

Kõrgeim oli registreeritud töötute määr Valgemaal (9,8%) ja ida-Virumaal (9,3%) ning madalaim Viljandimaal (3,5%) ja Jõgevamaal (3,7%).

Juulikuu jooksul lisandus võrreldes juuniga ka rohkem uusi tööpakkumisi – 4580. Töötukassa maksis juulis töötuskindlustuse hüvitist 10.350 inimesele ehk 26% kuu jooksul arvel olnud töötuist. (EE)

Esimene IKEA kaubamaja Baltikumis

14. augustil avati Vilniuses Rootsi ettevõtte IKEA esimene kaubamaja Balti riikides.

Vilniuse lennujaama lähedal asuva kaubamaja ehitus kestis alla aasta. Kaubamaja hakkab müüma kõike kodu sisustamiseks vajalikku, alustades väikesest sisekujunduse esemetest ja lauanõudest kuni köögi- ja muu mööblini. Osa müüdavast mööblist on toodetud Leedus. (ÄP)

10 - aastane Skype

Augusti lõpus tähistab Skype oma 10. aastapäeva. Hoolimata sellest, et tegelikult on tegu Luksemburgi firmaga, mille asutasid rootslane Niklas Zennström ja taanlane Janus Friis, on Skype seostamine Eesti päritoluga õigustatud. Selle ülestöötajate tuumikusse kuulusid lisaks eelnimetatutele ka eestlased Toivo Annus, Jaan Tallinn, Ahti Heinla ja Priit Kasesalu ning Skype valmis suures osas Eestis.

Ometi näib eestlaste jälg pärast seda, kui Bill Gates'i Microsoft 2011. a Skype'i ostis, aina jahtuvat, sest nüüd on Skype kõigest Microsofti divisjon.

Äsja selgus, et pikka aega Skype Eestit juhtinud Sten Tamkivi lahkub ettevõttest lõplikult. Ka tema järglane Tiit Paananen lahkub ettevõttest septembris.

Eesti Ekspressi ajakirjanik Toivo Tänavsuu kirjutas Et mitmed Skype'i algusaasta töötajad peavad firma

lähenevat 10. juubelit ühtlasi ka tema matuseks. Sest kõik otsused tehakse USAs Seattle'i lähistel Redmondis, Microsofti peakontoris. (ÄP/EE)

Skype kauaaegne juht Sten Tamkivi

Unikaalsed leiud Harju tänava all

Tallinnas Harju ja Kullassepa tänava ümberehitusel tulid päevalgele põnevad leiud – puit ja kivisillutised 2,5 meetri sügavusel tänava all, seni puutumata kultuurikihil.

Seal kaevati välja 3,5 m pikkune puitsillutis ning samasugune sillutis paljastus ka kirjanike maja juures Praeguse kõnnitee tasapinnast 2,35 m sügavusel Harju ja Kuninga tänava ristist kaevati välja ka kivisillutist.

Mõlemad leiud pärinevad Heinloo hinnangul 14. sajandi I poolest. Puitsillutisi ei ole varem Tallinnas välja kaevatud. (ERR/EE)

Anett Kontaveit võitis Türgis tennisturniiri

Anett Kontaveit näitas Türgis Izmiris peetud 10.000 dollarilise auhinnafondiga ITF-i tennisturniiril võimsat mängu ning võitis nii üksik- kui paarismängu.

Ta alistas üksikmängu finaalis teise asetusega türklanna Basak Eraydini (WTA 301) 3:6, 7:6, 6:0. Paarismängu finaalis võitis Kontaveit koos venelanna Polina Leikinaga võitnud Türgi paari Hulya Esen/Lutfiyee Esen 6:4, 7:5.

Kontaveit on nüüd võitnud üksikmängus kaheksa ja paarismängus neli ITF-i turniiri.

(Delfi)

Eestlanna püstitas kurtide OM-il maailmarekordi ja võitis kuldmedali

Emilija Manninen võitis Sofias peetavatel kurtide olümpiamängudel Eestile esimese kuldmedali. Kairit Olenko võitis hõbemedali seitsmevõistluses ja pronksmedali odaviskes.

Manninen võitis 400 meetri tõkkejooksu, läbides distantsi minuti ja 1,62 sekundiga. See tulemus on ka uus kurtide maailmarekord. Vabariigi valitsus otsustas premeerida 2013. aasta kurtide olümpiamängude medalivõitjaid ja nende treenereid.

Kuldmedalivõitjat Emilija Mannineni premeeritakse 9587 euroga. Tema treenerit Sergei Matvijenkot 4794 euroga. Kairit Olenko saab preemiaks 11025 eurot ning tema treener Timo Tõnisma 5513 eurot.

Eesti Paraolümpiakomitee presidendi Urmas Paeti sõnul läksid kurtide olümpiamängud Eestile hästi ning kõrged kohad pärvinud sportlased on hea eeskuju ka kõigile teistele nii tippportlastele kui ka harrastajatele. Kõrgushüppes sai viienda koha Marja-Liisa Lander tulemusega 1.60. (VES / PM)

Eesti noorte seas levib üliohtlik välgumihkligaasi sissehingamine

Tallinna lastehaigla kinnitusel suri 15. augustil haiglas 13-aastane poiss, kes oli sisse hinganud välgumihkligaasi.

Lääne prefektuur teatas, et noorte seas leviva välgumihkligaasi sissehingamise tõttu said Pärnus 12. augustil kaks 13-aastast poissi gaasimürgiustuse ning nad viidi haiglasse üliraskes seisundis.

Mõlemad poisid viidi esialgu Pärnu haigla intensiivraviosakonda, kust üks laps üliraskes seisundis edasi Tallinna lastehaiglasse toimetati, kus ta suri 3 päeva hiljem. Teise poisi seisund on stabiilne.

Välgumihkli täitmiseks ettenähtud gaasiballoonid on kauplustes vabamüügis ning seega ka lastele äärmiselt kättesaadavad. Gaasihingamisest on saanud noortele seltskondlik meelelahutus. (VES/ Postimees)

Kui palju lapsi läheb Eestis tänavu esimesse klassi ?

Tallinna Haridusameti prognoosi kohaselt läheb tänavu Tallinnas esimesse klassi kuni 4100 last, mida on võrreldes mullusega umbes 200 võrra enam, kirjutatakse Delfi.

Kogu Eestis läheb ministeeriumi prognoosi kohaselt esimesse klassi 14460 last ehk ligi 800 lapse võrra enam kui mullu. (Delfi)

Põlva linnal 20. sünnipäev

Laupäeval, 10. augustil tähistab Põlva linn oma 20. sünnipäeva ja teeb seda koos Põlva linna puhkpilliorkestriga, mis tähistab samal ajal oma 145. aastapäeva, kirjutatakse Delfi.

Põlvat mainitakse kirjalikes allikates esmakordselt küll juba 1452. a. kui kirikukihelkonda, kuid küla kiirem areng sai alguse alles esimese Eesti Vabariigi ajal, kui 1931. a. valmis Tartu-Petseri raudtee, mis andis uue hingamise ka Põlvale.

1950. a. sai Põlvast rajoonikeskus: tekkis uusi ettevõtteid, elanike arv kasvas ning kerkis palju uusi elamuid. 1961. a. sai Põlva asulast Põlva alev. Taasiseseisvunud Eesti Vabariigis oli Põlva üks esimesi alevaid, mis sai 1993. a. linnaõigused. Siis elas linnas 7106 elanikku.

Tänaseks on Põlva elanike arv kahanenud 6100 peale, kuid vaatamata elanikkonna vähenemisele on Põlva linn avalike teenuste pakkumise mahult ja kvaliteedilt olnud aastaid Eesti parimate omavalitsuste seas. (Delfi)

Haruldane leid maapõuest

Harjumaal avastati maapõuest tuhande aasta vanune hõbeaare, mis koosneb hoburaudsõlgedest, rinnalehtedest, sõrmustest, kaalupommikesest ja müntidest, kirjutatakse Eesti Päevaleht.

Ehted ja mündid leiti Kõue vallast metallidetektoriga: arheoloogide sõnul on need unikaalsed. Hõbeaare on arheoloogide hinnangul maapõue pandud 12. sajandi alguses. (Lüh. EPL)

Eesti vehklejate triumf MM-il

Läinud nädalal Budapestis toimunud vehklemise maailma-meistrivõistlustel tehti Eesti spordi ajalugu. Eriti tähelepanuväärseks kujunes 8. aug. mil pooltunnise vahega krooniti kaks Eesti vehklejat – Julia Beljajeva (21) ja Nikolai Novosjolov (33) – epeevehklemise maailmameistriteks individuaalvõistluses.

Novosjolov on nüüd juba kahekordne maailmameister. Esimest korda pälvis ta selle tiitli 2010. aastal Pariisis. Budapestis alistas ta finaalis võimsa esitusega 15:7 Londoni olümpiavõitja ja maailma edetabelijuhi Ruben Limardo Gasconi Venezuelast.

Ehkki Beljajeva on veel noor ja suhteliselt väheste kogemustega, suutis ta alistada eelvõistluses kõig vastased ja jõuda finaali, kus ta läks kokku venelanna Anna Sivkovaga. Jõudnud viigiseisuni (13:13 14:14) tegi ta osava topelttorke ja võitis matshi 15:14.

Estonia expected to abandon shale energy in future

The Sweden based Air Pollution & Climate Secretariat said in a report that the Nordic-Baltic region must cut CO2 emissions by 95% by 2030, meaning that Estonia would have to give up shale energy.

The report highlights Estonia as the region's worst polluter per capita, and its shale oil energy industry is the eyesore of the region, adding that the industry must be replaced by green energy production facilities, that should, to avoid social problems, also be based in Ida-Viru County.

The current energy industry should be replaced 60% by wind power, mainly offshore wind farms, with the rest of electricity and heating needs being met by biofuels.

A similar report, published a year ago by the Estonian Renewable Energy Association and the Council of Environmental NGOs, also comes to the conclusion that Estonia can become 100% "green" by 2030.

That report, named "Renewable Energy 100", puts the cost at nearly six billion euros over the next 17 years. *(Estonian Public Broadcasting, July 2013)*

GE Makes Wind Power Debut In Estonia

GE has announced the opening of the 45 MW Paldiski Wind Farm on the Pakri peninsula in north western Estonia in a ceremony attended by facility owners Eesti Energia and Nelja Energia.

With 18 GE 2.5-100 wind turbines, the Paldiski Wind Farm marks the commercial debut of the company's wind turbine technology in the country. GE representatives were joined at the ceremony from Eesti Energia AS and Nelja Energia AS, the owners of the wind farm, as well as President of Estonia Toomas Hendrik Ilves.

Estonia erected a record number of wind turbines last year with a total capacity of 86 megawatts (MW) that led to the overall capacity of 269 MW.

Cliff Harris, general manager, GE Renewable Energy Europe said the turbine being used "is a product of GE's evolution in the wind industry and is an excellent addition to the multi-megawatt wind sector.

Advancements in service ability and grid integration from earlier GE turbine models make it a great fit for Estonia's robust wind conditions."

Former Estonian security official arrested of spying for Russia

The Estonian Internal Security Service (KaPo) has detained one of its own former officials, Vladimir Veitman, whom the agency suspects of having gathered classified information for years on behalf of a Russian intelligence service.

Detained on Wednesday, the former KGB official joined the Estonian intelligence service in 1991. He worked there as a specialist with clearance to classified information until he retired in 2011. Officials said he secretly worked for a Russian intelligence service up until his retirement, but would not yet reveal how long he had been an agent. Nor would the Internal Security Service reveal which organization and who specifically had recruited Veitman.

According to officials, Veitman has admitted to the suspicions in questioning. Authorities have also recovered significant sums of cash related to the suspicions from various stashes. The nature of Veitman's work was "technical" and he did not hold any leadership positions. He was born in Tallinn in 1950 and attained a higher education degree at a technical college.

Although he was previously a KGB operative, he was not recruited immediately when Estonia gained independence, but later. There is currently no information indicating that he has shared the state secrets of Estonia's partner countries.

At a press conference Internal Security Service Director Arnold Sinisalu said that Russia continues to "aggressively" attempt to recruit agents in Estonia. He referenced Russian Prime Minister Dmitry Medvedev's recent remark in the media that Russia is not happy that the Baltics are NATO members.

(Estonian Public Broadcasting, August 2013)

Teens from abroad get in touch with Estonian roots

The Integration and Migration Foundation is sponsoring a number of summer camps aimed at promoting Estonian language and culture among youths with Estonian roots who live abroad.

Summer camps organized by Estonian émigré communities around the world have for decades served as centers of preservation of Estonian culture and language among younger generations who have grown up abroad. The Estonian government also sponsors such camps.

(Estonian Public Broadcasting, August 2013)

Sündide arv Eestis oli juulis viimase aasta suurim

Sündide arv Eestis oli juulis viimase 12 kuu suurim ning ületas teist kuud järjest ka surmade arvu.

Statistikaameti andmetel registreeriti juulis 1300 elussündi ning 1278 surma, selgus statistikaameti andmetest. Juunis olid vastavad numbrid 1096 ja 1061. Kogu aasta kokkuvõttes on sündide arv siiski väiksem. Tänavu seitsme kuuga on registreeritud 8133 sündi ning 9350 surma.

2011. aastal oli Eesti iive esimest korda 20 aasta jooksul positiivne, kuid mullu ületas surmade arv taas ülekaalukalt sündide arvu.

Eelmise aasta rahvaloenduse järgi elas Eestis 1,29 miljonit inimest. 11 aastaga on Eesti elanike arv langenud 5,5% võrra. (ERR/EE)

Kardo Ploomipuu ujus MM-finaalis Euroopa rekordi ja sai pronksi

Kanadas Montrealis Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee (IPC) ujumise maailmameistrivõistlustel olid eelviimasel päeval (18. augustil) võistlustules mõlemad Eesti sportlased.

Kardo Ploomipuu sai liikumispuudega ujujate võistlusklassis S10 (füüsiline väikseim puue) 100 m seliliujumise eelujumises aja 1.03,33, millega pääses esimesena finaali.

Finaalis läbis Ploomipuu 100 m selili uut Euroopa rekordit tähistava aja 1.00,85-ga ja võitis pronksmedali. Maailmameistriks krooniti ameeriklane Justin Zook (1.00,09) ja hõbeda pälvis brasiillane Andre Brazil (1.00,44).

Esmakordselt ujus maailmameistrivõistluse finaalis vaid 12-aastane nägemispuudega Eesti tüdruk Elisabeth Egel, läbides 100 m rinnuli ajaga 1.45t,03, mis andis 6. koha. Eestlaste kõige populaarsem spordi-

ala ongi ujumine. Ka viimaste aastate edukaim paraolümpiasportlane on just ujuja Kardo Ploomipuu, kellel on ette näidata Pekingi olümpia pronksmedal ja Londoni neljas koht. Tema treener Õne Pollisinski on puudega inimesi juba aastaid treeninud ujumisklubis Meduus.

Meduus käib umbes 120 puudega ujumisharrastajat, lastealastest täiskasvanuteni. Nende seas on ka mitu noort, kes tahavad astuda Kardo Ploomipuu jälgedes ja võistelda tulevikus tiitlivõistlustel.

Mullu septembris kuulus Kardo Ploomipuu nende 74 sportlase hulka, kellele kultuuriministerium määras aastaks 140-eurose kuustipendiumi. Kardol on kaasasündinud viga – üks jalalaba on nr. 46 ja teine nr. 35, paremal jalal puuduvad kand, varvas ja pindluu. Praeguseks on Kardol olnud üle kümne operatsiooni ja neid tuleb veel – osa metallvardaid on vaja veel seest välja võtta.

Kardo läks Õne Pollisinski juurde ujumistrenni 12-aastaselt, oma esimesel võistlusel välismaal, paraolümpiasportlaste meistrivõistlusel Saksamaal võitis ta viis kuldmedalit. 2008. aastal võitis Kardo isegi tavaklassis Eesti meistrivõistlustel 50 m seliliujumises pronksi. Kaido treenib 6-9 korda nädalas, pühapäev on puhkepäev.

Kardo ja treener Õne Pollisinski 2009 a. Islandil Euroopa Meistrivõistlustel peale 100 m võitu.

“PORTLANDI SÕNUMID” & “PORTLANDI EESTLASTE TEATED” on Oregoni eestlaspere teateleht, ilmudes Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Portlandi Koguduse väljaandel. Need saadetakse liikmetele tasuta. Teistel on võimalik neid tellida teatelehe toimetaja kaudu, tasudes \$ 15. aastas.

**Toimetaja: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave. • Portland, OR 97223 • Tel. 503-244-9083
PES esimees: Kalev Sepp • 8330 S.W. Apple Way L-201 • Portland, OR 97225 • Tel. 503-292-3578**

NOTE : Please, notify the editor of any address changes.